

Innspill fra LO Norge til Ekspertutvalget for klimatilpasning

LO representerer over én million arbeidstakere i både privat og offentlig sektor, med medlemmer i alle deler av det norske arbeidslivet.

Samfunnsøkonomiske konsekvenser av klimaendringene

Hyppigere og mer intense ekstremværhendelser, samt langsiktige klimaendringer, har allerede betydelige konsekvenser for arbeidslivet. Ekstremvær medfører direkte skader på eiendom, infrastruktur og produksjonsanlegg, og fører til driftsstans og høye reparasjonskostnader. I tillegg skaper forstyrrelser i forsyningskjeder og økte råvarepriser høyere kostnader og uforutsigbarhet for virksomheter. Disse effektene legger press på virksomheters lønnsomhet og kan på sikt bidra til lavere lønnsvekst, permisjoner og nedbemanning.

Når ekstremvær gir samfunnsøkonomiske konsekvenser eller reduserer produktivitetsveksten, er LO bekymret for at dette kan forplante seg videre i form av økende ulikhet, svekkede velferdstjenester og lavere reallønnsvekst. Et sentralt spørsmål for fagbevegelsen er hvordan kostnader knyttet til klimaendringer fordeles mellom aktører: Hva bæres av staten og kommunene, hva faller på husholdningene, og hva på næringslivet? Påvirkes lavinntektsgrupper i større grad enn andre?

LO ber ekspertutvalget vurdere:

- Fordelingsmessige effekter av klimaendringer og ekstremvær.
- Hvordan konsekvensene av klimaendringer kan påvirke inflasjon og produktivitet i norsk økonomi.
- Konsekvenser for kostnadsnivået i offentlige sektor, og hvorvidt dette kan påvirke dagens velferdstjenester og ytelser.

Helse og sikkerhet, og lønns- og arbeidsvilkår

Hyppigere ekstremvær innebærer økt risiko for helse og sikkerhet, høyere arbeidsbelastning og mer overtidarbeid, samt tapt inntekt. En framtid med mer ekstremvær betyr et farligere arbeidsliv, økt press på arbeidstakere og sannsynligvis flere arbeidsrelaterte skader. Mange

arbeidstakere jobber i forkant av, under og etter ekstremværhendelser. Andre arbeidstakere hindres i å komme til og fra arbeid, eller utsetter seg for fare på veien.

LO mener det er avgjørende å:

- Kartlegge risiko for arbeidstakere ved hyppigere ekstremvær.
- Sikre gode beredskapsplaner, rutiner og standarder for helse og sikkerhet ved ekstremværhendelser.
- Sørge for at arbeidstakere som jobber under ekstremværhendelser eller med opprydning har tilstrekkelig verneutstyr og opplæring i håndtering av risiko knyttet til flom, ras og andre hendelser.
- Iverksette klimatilpasningstiltak som reduserer helserisiko og sikrer arbeidstakeres rettigheter og økonomiske trygghet.

Forsknings- og kunnskapsgap om sammenhengen mellom klimaendringer og arbeidsliv

Det finnes svært lite forskning på hvordan framtidige klimaendringer vil påvirke arbeidslivet i Norge. I 2023 gjennomførte LO en undersøkelse sammen med Fafo, som viste at én av tre tillitsvalgte rapporterte at ekstremvær hadde påvirket deres arbeidsplass de siste to årene. 27 prosent av disse oppga stor eller ganske stor risiko for helse og sikkerhet. LO gjennomfører nå en ny runde med tilsvarende spørsmål, og i januar 2026 starter et forskningssamarbeid mellom LO og Fafo om klimaendringenes påvirkning på helse, sikkerhet, og arbeids- og lønnsvilkår i ulike sektorer i det norske arbeidslivet.

Utover disse funnene og studiene LO og Fafo har utarbeidet, er det et betydelig kunnskapsgap om klimaendringenes effekt på arbeidslivet. Dette forsknings- og kunnskapsgapet fører til at utfordringer knyttet til klimaendringer og ekstremvær i arbeidslivet ofte blir usynliggjort i offentlige utredninger og klimatilpasningstiltak. LO oppfordrer ekspertutvalget til å inkludere analyser og anslag av klimaendringenes konsekvenser for arbeidslivet der det er mulig og hensiktsmessig.

Partssamarbeid et viktig verktøy for å tilpasse arbeidslivet til et endret klima

Konsekvensene av klimaendringer og ekstremvær for arbeidslivet utvikler seg kontinuerlig. Samtidig er det som vist i dag et stort kunnskapsgap om effektene av klimaendringene for arbeidslivet. LO mener derfor at tett dialog med, og involvering av partene i arbeidslivet på ulike nivåer – lokalt, regionalt og nasjonalt i arbeidet med klimatilpasning er avgjørende for å sikre et

trygt og rettferdig arbeidsliv i en tid definert av hyppigere og villere ekstremvær, og eskalerende klimaendringer.